

שימשון עינבל:

„המילים הגסות הן חלק אינטגרלי של השפה!“

מילון חדש נולד בארץ. מילון עברי/אנגלי/עברי לשנות ה-2000, מאת שימשון עינבל. כבר בדיפדוף ראשון גיליתי בו מילים מאוד לא „מילוניות“, כמו „בבל“, „כאסה“, „פאסלה“, „ווגראס“, וזה מבלי להזכיר מילים גסות של ממש שעד היום, לפי מיטב ידיעתי, לא הוכנסו למילונים רגילים. ביררתי מי האיש שימשון עינבל, והסתבר שהוא איש מיישר-החוץ זה 25 שנים, ושתפקידו האחרון היה קונסול כללי של ישראל בבוסטון. ביקשתי פגישה קצרה, כדי לשאול אותו מה פתאום בן-אדם מוציא לאור מילון.

אני אספן של כל מיני דברים, אבל בעיקר של מילים. כל חיי אני מתעניין במילים ובתירגומן, ובמשך הזמן הגעתי למסקנה שהמילונים הקיימים אינם מספקים אותי. אז החלטתי להקדיש לזה כמה שנים, ולהוציא מילון עכשווי מאוד.

● כמה שנים אוספים חומר וכותבים מילון? הקדשתי לזה חמש-שש שנים, אבל כתוספת לעבודתי העיתונאית. קראתי מילונים, רשמתי לעצמי מילים מהסלאנג, התעניינתי, חקרתי, תירגמתי.

● כמה ערכים יש במילון שלך? כ-100 אלף ערכים.

● איך אתה יודע שלא שכחת דברים חשובים? אני יודע ששכחתי. למשל, „כליבו“ לא מופיע אצלי, וזו באמת פאסלה אדירה.

● ואני מבינה שיש מילים שתירגמת בעצמך, כמו מוטל שתורגם למלונע. האם לא צריך אישור?

לשון

ממישהו, כמו האקדמיה, כדי לתרגם מילה ולהכניס אותה למילון?

האקדמיה מחייבת רק את מוסדות המדינה, לא את האורח החופשי המדבר עם חברו. רוח-הלשון היא שתפוט אילו מילים נקלטו, ואילו לא.

● למה הכנסת מילים גסות? כי זה חלק אינטגרלי של השפה.

● איך אומרים אינטגרלי בעברית? כילולי. אבל בלשון המדוברת זה נשמע כמו בדיחה. כולם אומרים אינטגרלי.

● אתה לא חושב שצריך לתרגם את כל המילים הלועזיות לעברית?

בכתיבה כן. בדבור לא. קרית-חיים בין שני אלה הוא אמנם עמום, לפעמים, אבל אני לא חושב שצריך לעמוד על המישר כל הזמן.

(דניאלה שמי)

שלמה בר-שביט:

„ישבנו, שתינו, פיטפטנו ואיחלנו זה לזה הצלחה!“

איש התיאטרון נועם סמל יסע לניו-יורק וישמש שם כקונסול-תרבות של ישראל. 14 האחרים שהגישו את מועמדותם לתפקיד יישארו בארץ. את אחד המועמדים, השחקן שלמה בר-שביט, שאלתי למה הוא רצה בתפקיד הזה.

למה אני צריך להסביר למה רציתי תפקיד כזה? ● אולי מפני שבתקופה הזאת, תרבות זה לא מה שמייצג אותנו בעולם.

א. או אולי בדיוק בגלל זה. בתקופה שבה הדימוי של ישראל בעולם הוא של עם שבו כל אחד מחזיק ברובה וממחר ללחוץ על הקרקע, כדאי מאוד להראות לעולם שיש לנו גם צד נורמלי בארץ. יש לנו, למשל, מיספר צופי התיאטרון הגבוה בעולם, בהשוואה לאוכלוסייה. יש לנו מיפעל-תרבות נדירים, וחבל שהעולם לא יודע על זה.

● מה שאתה אומר, במילים אחרות, הוא שהתפיסה הזו נראתה לך כשליחות לאומית. כן. אני לא מתבייש להגיד את זה. יש רגעים כשכל אחד מאיתנו צריך לחשוב איך הוא יכול לתרום משהו למדינה.

● נסיעה לשנתיים לאמריקה נראית תמיד כמו מוכריה מתוקה.

נכון. אני בטוח שהיה צורך באמריקה שנתיים זה נחמד מאוד, אבל אני יודע שאם רוצים לעשות את התפקיד טוב אז זו עבודה קשה מאוד.

● לא מחדת שאם תיבחר ותיסע, הקהל ישבח אותך אחרי שנתיים?

אני מופיע על הבימה כבר 42 שנים. אני לא חושב שכל-כך מהר היו שוכחים אותי.

דיפלומטיה

● מה דעתך על הבחירה? כלומר, על נועם סמל בתפקיד קונסול תרבות בניו-יורק.

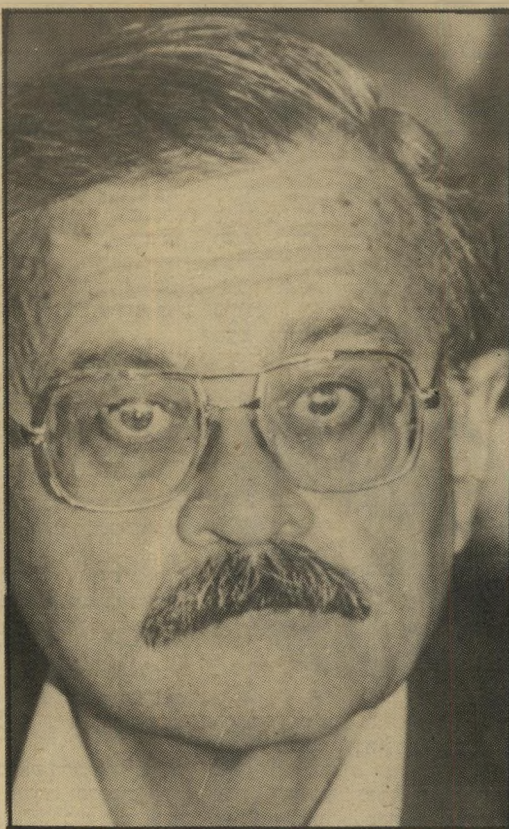
בחירה טובה מאוד. נועם הוא איש-עבודה מצויין, והוא מעורב היטב בחיי-התרבות בארץ.

● אתה אומר את זה כאילו אתה שמח שהוא נבחר, ולא אתה.

אם את מתכוונת לשאול אם היתה קינאה, אז אני מוכרח לאכזב אותך. כל המועמדים הם אנשים המכירים זה את זה כבר שנים רבות, וחלקם ממש ידידים טובים. ישבנו ביחד בחדר לפני ועדת הקבלה, שתינו ופיטפטנו, ואיחלנו זה לזה הצלחה. אנתנו הרי אנשים מבוגרים כולנו, וידענו שרק אחד ייבחר, וכל השאר לא. מלבד זה, אנחנו לא בדיוק יהודים צרכנים, כולנו אנשים עובדים בעלי תפקידים מעניינים. אני משחק עכשיו במלביט, זו אחת התקופות היפות בחיי, או איך אני יכול לקנא במישהו?

אני באמת מאחל לנועם הצלחה גדולה. זה תפקיד חשוב, ואני בטוח שיעשה אותו טוב.

(דניאלה שמי)

חגי אשד:

„פרס עשה שטות, כשלא בא למסיבה!“

שימעון פרס לא הגיע למסיבה לכבוד סיפרו של העיתונאי חגי אשד על ראש-המוסד הראשון, ראובן שילוח. העילה לאי-בואו של פרס: „קדושת-השבת“. פרס אינו נוסע בשבת. אגב, הוא גר במרחק הליכה מהבית שבו נערכה המסיבה לכבודו של העיתונאי הוותיק. אחרי שהרכילות חגגה, נזכרתי שגם לחתן-השימחה יש בוודאי מה לאמר. אשד, אדם חולה, הפתיע אותי כשלא ניסה למרוח או לטייח, על אף קירבתו רבת-השנים לפרס, ולמרות העובדה שאשתו עליזה עובדת כיום עבור פרס.

שימעון לא רצה להגיד, אבל היו לו כאבי-ריכיים. לכן לא הלך את המרחק הקצר.

● נפגעת מכך שלא הגיע?

זאת לא שאלה אם אני נפגעתי — אני חושב שהוא זה שנפגע. לא הרגשתי כמי שירקו לו בפרצוף. בניגוד למה שנוהגים לחשוב, אני קרוב אל פרס מבחינה פוליטית, אבל אני לא חבר שלו.

איתי כבר שוס-דבר אינו מפתיע. אני זקן, כמעט בן 60, ראיתי הרבה... כשגגיע המיכתב — „בגלל קדושת השבת...“ — פרצו כל הנוכחים בחצוק גדול. אני לא רוצה שתכתבי את הכינוי שלי למעשה הזה.

יחסים

אני מכיר את שימעון משנות ה-50. הוא עשה שטות גדולה כשלא הגיע. אין ספק, שהיה צריך לבוא. הוא לא בא — לא בא, שהיה בריא. ידוע לי שאחרי-כך הוא התחרט.

● ממה הופתעת יותר? מכך שלא הגיע, או מהי נימוק — קדושת-השבת?

בעניין השבת, ידיעתי רחוקה ביותר מדיעותיו. הוא לא היה צריך להתחייב, כשהיה ראש-המוסד, שלא יסע בשבת. זה גם לא מתאים לראובן שילוח, שעליו כתבתי את הספר. שילוח היה בן של רב. כשהוא היה אוכל שינקן (בשר-חזיר) כיום-כיפור, היה מוכיח זאת...
● אשתך, המשמשת בתפקיד בכיר בלישכתו של פרס, נפגעה מהתנהגותו?

ראשית, לא אמרתי לך שאני לא נפגעתי מכך. חוץ מזה, אני מניח שגם היא נפגעה. כל מה שאת חושבת שאני צריך לחשוב — אני חושב! מצד אחד, אינני מופתע לגמרי — זה היה די צפוי. מצד שני — אינני יכול לאמר שלא הופתעתי לחלוטין.

(דפנה ברק)